

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א

פלא יועץ

- ברכות -

בברכות שאדם יוצא ידי חובתו על ידי ששומע, כגון קדוש והבדלה וברכת מעין שלש וברכת ההלל, צריך זהירות יתרה שתהיינה אזניו קשובות אל הברכה ולא יאבד אפילו תבה אחת, ואין צריך לומר שלא יהא מדבר בינתים, שאז אינו יוצא ידי חובתו כלל ונמצא שנשאר בלי קדוש ובלי הבדלה או נהנה בלא ברכה.

וכן בחזרת העמידה צריך לעמוד על המשמר לשמוע כל ברכה וברכה כראוי ולענות אמן כראוי. וגם בזה פשתה המספחת, שרבים מעמי הארץ מדברים זה עם זה בחזרת העמידה, וכמה רעות עושים: א, שמדברים בבית הכנסת, שאיסור גדול הוא. ב, שמדברים בחזרת העמידה, שכתב מרן בשלחן ערוך (או"ח סי' קכד, סעי' ז) שעברה היא בידו וגוערין בו, אבל עתה דשו בו רבים ונעשה כהתר ואין מי שימחה בידם. ג, שמאבדים טובה הרבה להיות שומע כעונה ועונה כמברך. וידוע שאמרו רז"ל ששכר ברכה הוא עשרה זהובים. וכמה יגיעות אדם יגע כדי להרויח עשרה זהובים, ושטים אלו משליכים לאיבוד כמה וכמה זהובים בידיים מבלי שים לב לכוף את יצרם מעט. וזה כלל גדול בתורה, שיהא מחשב שכר מצוה והפסד עבירה. ויתחזק לכוף את יצרו, וה' יהיה לו לעזרה. ומנהג אנשי מעשה להיות הסידור בידם בשעת החזרה כמו בלחש לשמוע אל התפלה.

(רבנו אליעזר פאפו)

ספר "פלא יועץ" ערך 'ברכות')

יו"ל ע"י מוסדות "מתן תורה".

ת.ד. 57124 ירושלים

dvartora@gmail.com

ציאת לדעת תורה

פרשת העגל, היא אחת המעשיות שנעשו בהסטוריה של עם ישראל ואשר פוקד את העם הקדוש לכל אורך הימים מיני אז ועד עתה מעט מעט, וכמ"ש ביום פקדי וכו'...

ומה היה ענין העגל? אלא נאמר "וירא העם כי בושש משה לרדת מן ההר ויקהל העם" וכו'... "קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו". ידעו העם כי לידע רצון האל יתברך אי אפשר אלא ע"י ציווי של ה' שעל ידי מצוותיו וחוקיו - עושים רצונו. וכן על ידי החכמים אשר יודעים רצונו יתברך ומלמדים דעת את העם, וזה היה משה רבינו, וכאשר בושש לרדת מן ההר, עמדו תמהים מי ילך לפנינו, ורצו "לעשות" חכם ומלמד על פי דעתם הם. ובזה היה הקלקול.

למשל אדם יאמר אני אתפלל חמשה תפילות במקום שלושה תפילות, אבל אתפלל אותם ביחיד ולא בציבור. לכאורה הוא מעלה בקודש. אבל בודאי עם כל "ההוספות" שלו, אין זה רצון האל. ומי אמר? חכמינו אמרו וקבעו מספר התפילות. והיכן, וכיצד, או אדם יאמר למה יהיו תפילין מעור בהמה פשוטה. אקח התפילין ואעשה אותם מכיסוי של זהב. לכאורה יפה ומעלה בקודש. אכן אין זה אלא דרך החיצונים הרשעים (כמ"ש במגילה כד:), ומדוע, כי משה רבינו קיבל איך וכיצד, וכך מסר לנו. משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו' עד כנסת הגדולה. וא"כ כל הממציא "חידושים" מעצמו בלי לקבל "דעת תורה" הרי זה מעשה העגל. אלא המעלה היא לקבל דעת תורה מה החכם אומר מה החכם מדגיש. מה נאמר להלכה ומה לא. אשריהם ישראל שיש להם הדבר היקר: "אמונת חכמים"!!

ה' יזכנו לשלמות זו, אמן.

ידוע ומפורסם את אשר כתב רבינו אברהם אזולאי בספר "חסד לאברהם" ששלושים יום קודם הפסח, הקב"ה מתחיל להוציא את נשמת כל אחד ואחד מבני ישראל מהטומאה אשר יש לו, כל אחד כפי מצבו. עד שבהגיע חג הפסח כולם עומדים מחוץ לטומאה ובהכנס החג, מכניסים לקדושה וכו'. וא"כ מיום "הפורים" מתחיל זאת!

ואשר על כן, כל אחד ואחד מאתנו צריך להתעורר על עצמו, ולעשות הרבה טוב, אשר יסייע לקבל הקדושה ולקבל האור הנפלא אשר נוחת עלינו בליל הסדר. שהיא האפשרות להתעלות ולהגיע "לפסגת שיא" - כל אחד לפי עניינו.

ואשר על כן, יש להרבות בלימוד (ובפרט ב"הלכות פסח" מסימן תכ"ט עד תפ"ח) וכן לעשות מצוות. וכן לעשות צדקות. וה' יעזרנו עדכ"ש אמן.

שבת שלום ומבורך!